НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директорка Білоцерківського інституту
неперервної професійної освіти

_____ В.В. Сидоренко
(підпис) (прізвище та ініціали)

«08» січня 2020 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ
«Психолого-педагогічні засади професійного розвитку сучасного педагога»

(для слухачів підвищення кваліфікації категорії:
педагогічні працівники закладів фахової передвищої освіти)

СХВАЛЕНО

кафедрою педагогіки, психології та менеджменту
Протокол №1 від «08» січня 2020р.
В.о. завідувача кафедри В.Є. Харагірло

Біла Церква - 2020

Передмова

Робоча навчальна програма підвищення кваліфікації змістового модуля «Психолого-педагогічні засади професійного розвитку сучасного педагога» передбачає розвиток психолог-педагогічної компетентності слухачів на підставі державних вимог та соціальних запитів на основі їх базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистих інтересів.

Робоча навчальна програма розроблена для підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, на базі Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України.

Актуальність підвищення кваліфікації для даної категорії слухачів полягає у необхідності розвитку ключових компетентностей для забезпечення і реалізації освітньої політики держави у галузі освіти.

Дана робоча програма містить науково-обґрунтований зміст для підвищення кваліфікації, спрямована на оновлення та поглиблення професійних знань і умінь, які забезпечують виконання професійно-функціональних обов'язків педагога.

Мета підвищення кваліфікації - удосконалення та розвиток ключових компетентностей педагогічних працівників закладів фахової перед вищої освіти , що забезпечують результативність їх професійної діяльності.

Завдання підвищення кваліфікації:

- оновлення знань та вдосконалення умінь щодо реалізації компетентнісного підходу до підготовки фахівців, концептуальних засад інноваційного розвитку системи професійної освіти; проектування та здійснення освітнього процесу в закладах професійної освіти; організації навчального процесу з використанням педагогічних технологій навчання;
- активізація інформальної освіти педагогічних працівників шляхом інтенсифікації самостійної освітньої діяльності і залучення до акмеологічного диференційованого освітнього середовища підтримки навчання впродовж життя; обмін раціональним педагогічним досвідом;
- удосконалення вмінь з використання педагогічних технологій;
- розвиток комунікативних навичок, умінь з організування та підтримки позитивного соціально-психологічного клімату в колективі закладів освіти.

Форма навчання: очна.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Бюджет навчального часу: 15 академічних годин (0,5 кредиту)

1. Тематичний план

№ з/п	Тема	Вид заняття	Години	ПІБ викладача
1.	Тема 1. Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку сучасного педагога	лекція	2	Старший викладач Харагірло В.Є.
		самостійна робота	3	
2.	Тема 2. Організація акмеологічного освітнього простору	семінарське заняття	4	Старший викладач Харагірло В.Є.
		самостійна робота	2	
3.	Тема 3. Фасилітативна підтримка інтелектуально-особистісного розвитку здобувачів освіти	семінарське заняття	4	Старший викладач Харагірло В.Є.

2. Зміст змістового модулю за темами

Тема 1. Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку сучасного педагога.

Лекція (2 год)

Поняття про традиційну класичну парадигму освіти та концептуальні засади сучасної парадигми освіти.

Акмеологічні умови для опанування позиції суб’єкта освітнього процеса. Фасилітативна підтримка здобувача освіти, взаємодопомога, суб’єкт-суб’єктної взаємодія, інтерактивне взаємонавчання, що вміщує в собі гуманістичну, людиноцентричну спрямованість розвитку педагогічної майстерності педагога. Здобувач освіти, як активний суб’єкт творчої самореалізації з певними професійними потребами, запитами, потенційними можливостями, що закономірно передбачає сукупність багатоваріантних, різнопрофільних диференційованих форм, педагогічних методів, прийомів, метатехнологій, організаційно-педагогічних, науково-методичних, дослідно-експериментальних і соціальних заходів, які допоможуть педагогу успішно вирішувати професійні завдання при підготовці конкурентоспроможного висококваліфікованого робітника.

Самостійна робота (3 год)

На основі психолого-педагогічного аналізу нормативно-правової та науково-методичної літератури скласти опорний схемо-конспект, визначити

вхідні параметри, на основі яких порівняти традиційну і оновлену парадигми освіти.

На основі вивчення списку рекомендованої літератури [3; 4; 7; 8; 11; 12; 15] складіть глосарій за темою.

Виконайте творче завдання: напишіть есе «Сучасні вектори суб'єкт-суб'єктних відносин в освітньому процесі».

Тема 2. Організація акмеологічного освітнього простору
семінарське заняття - 4 год

Організація єдиного диференційованого акмеологічного освітнього простору шляхом застосування сучасних педагогічних технологій.

Поняття про педагогічну технологію, її структуру і зміст. Класифікація педагогічних технологій (за Селевко Г.К.). Специфічні риси педагогічних технологій.

Принципи застосування педагогічних технологій в освітньому процесі: науковості, інноваційності, гуманізму, наступності та неперервності, відкритості, партнерства, оптимістичного погляду на людину, унікальності людини, адаптивності, постійного підвищення компетентності, моніторингу, кооперації, спільного прогнозування подальшого розвитку за аналізом результату, ієрархічності професійно-особистісного зростання.

Технологія інтерактивного навчання. Сутність поняття технології інтерактивного навчання. Основні концептуальні положення, структура і зміст технології. Характеристика інтерактивних методів навчання.

Принципи динамічного навчання. Воркшоп як метод динамічного навчання.

Характеристика інтерактивних методів навчання: «Навчаючи – вчуся» («Броунівський рух», «Кожний учить кожного»); дискурс, навчання в команді, «Мережева пилка», «Акваріум», «Коло ідей», майстер-клас.

Технологія створення ситуації успіху за А.С. Бєлкіним. Історія виникнення технології, концептуальні положення, мета та завдання.

Технологія концентрованого навчання (Ібрагімов Г.І., Гузєєв В.В.): сутність, мета, завдання.

Шляхи використання педагогічних технологій в освітньому процесі закладу професійної (професійно-технічної) освіти

Завдання до семінарського заняття

1. Розкрити основні етапи впровадження інноваційних дидактичних технологій в наступній послідовності: підготовчо-діагностичний, організаційно-технологічний, аналітико-практичний, контрольно-експериментальний і методико-прикладний та використати їх при виконанні завдання 2.

2. Об'єднайтеся по групах за професійними напрямами та виконайте одне із завдань:

Завдання 1. Розробіть та презентуйте технологічну схему уроку з використанням технології концентрованого навчання.

Завдання 2. Розробіть та презентуйте навчальний концепт, спираючись на технологію концентрованого навчання.

Завдання 3. Розробіть та презентуйте шлях розв'язання здобувачами освіти творчих завдань, з використанням технології створення ситуації успіху

Завдання 4. Розробіть та презентуйте схему дослідження ефективності впровадження (за власним вибором) педагогічної технології навчання.

3. Представити презентації та оцінити вплив виконаних завдань на власну професійну компетентність.

4. Спрогнозувати результативність впровадження педагогічних технологій в навчальний процес.

Самостійна робота (2 год)

Завдання для самостійної роботи

1. На підставі вивчення рекомендованої літератури (2, 4, 5) проаналізуйте генезис поняття дидактична технологія.
2. Визначте етапи розвитку дидактичних технологій.
3. Надайте класифікацію сучасних дидактичних технологій.
4. Змоделюйте урок з використанням інноваційних дидактичних технологій.
5. Надайте характеристику технології створення ситуації успіху на уроці (А. С. Бєлкін).
6. Визначте зміст технології концентрованого навчання

Тема 3. Фасилітативна підтримка інтелектуально-особистісного розвитку здобувачів освіти

(семінарське заняття - 2 год)

Структура особистості здобувача освіти

Самосвідомість та її складові, «Я-концепція». Компоненти структури особистості: спрямованість особистості, можливості особистості (зокрема система здібностей, яка забезпечує успіх діяльності), характер або стиль

поведінки в соціальному середовищі, система управління, яку визначають поняттям «Я». Суспільна сутність та соціальна функція особистості як головні показники її характеристик. Технологія особистісно-орієнтованого підходу, його складові і принципи (принцип самоактуалізації, індивідуальності, суб'єктності, вибору, творчості й успіху, довіри і підтримки, гуманності).

Питання для самоконтролю

1. В чому полягає сутність, завдання та принципи особистісно-орієнтованого навчання?
2. Визначте сутнісні ознаки особистісно-орієнтованого навчання.
3. Назвіть основні параметри індивідуальності.
4. Формуванню яких знань та умінь сприяє особистісно-орієнтований підхід?
5. Врахування яких особливостей індивідуального підходу необхідно для повнішого розкриття здібностей і можливостей сучасного учня?
6. Надайте порівняльну характеристику традиційного та особистісно-орієнтованого навчання та їх вплив на формування особистості?

Проектування роботи з превентивного виховання (завдання для виконання)

Вступне слово викладача. Для прогнозування та успішної організації та управління виховним процесом необхідно аналізувати тенденції, що відбуваються у суспільному житті країни, досконало знати потенційні можливості і ресурси свого навчального закладу, аналізувати якість навчальної та виховної діяльності.

Ефективність і результативність виховної діяльності. Умови ефективного впливу на учнів. Критерії успішності виховної роботи. Методи дослідження рівня вихованості учнів. Ефективність виховання. Розвиток професіоналізму й компетентності педагогів в організації життєдіяльності учнівських колективів – запорука результативності виховання майбутніх фахівців.

Визначити якість роботи з превентивного виховання допомагає діагностика. Діагностика забезпечує об'єктивний аналіз результатів педагогічної діяльності, допомагає в удосконаленні та в корекції окремих виховних заходів та системи превентивної роботи закладу професійної освіти. Діагностування ефективності превентивних заходів передбачає контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статистичних даних та їх аналіз, виявлення динаміки, тенденцій, прогнозування подальшої роботи.

Діагностика ефективності превентивної діяльності педагога здійснюється за такими напрямками:

1) діагностика особистості учня;
2) діагностика учнівського колективу;
3) діагностика виховного процесу;
4) діагностика рівня вихованості учнів;
5) діагностика та самодіагностика особистості та виховної діяльності педагога.

Узагальнення та аналіз результатів діагностики упорядковує діяльність педагогічного колективу; допомагає здійсненню евалюації (допомагає здобувачу освіти сформулювати для себе траєкторію подальшого розвитку); конкретизувати завдання з урахуванням даних діагностики; відібрати зміст, форми і методи роботи, які забезпечують збагачення позитивного досвіду діяльності, ставлень і поведінки здобувачів освіти.

Завдання

1. Розкрийте систему превентивної педагогіки у закладі освіти.
2. Опишіть рівні педагогічної превенції.
3. Розкрийте сутність превентивної педагогіки.
4. Розкрийте сутність педагогічної підтримки.
5. Охарактеризуйте форми та методи превентивного виховання.
6. Визначте шляхи педагогічної превенції.

При проведенні роботи превентивного спрямування слід визначити рівні здійснення педагогічної превенції: координаційний, інформаційний, загальноосвітній, оздоровчо-корекційний, адаптаційний. Слід ретельно відбирати форми превентивної роботи щодо профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі: традиційні (семінар, диспут, практичне заняття, екскурсія, гра, театралізовані форми); інтерактивні, інтелектуально-пізнавальні, художньо-прикладні форми, а також впровадження ігрових практик (гейміфікацію) освітнього процесу.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник /Н.В.Волкова. – К., 2006. – 256 с.

2. Волик, Л. В. Українська освіта та інноваційний режим діяльності педагога: режим діяльності педагога: ризики, пошуки, стратегії / Л. В. Волик. – 2012. – №4. – С. 24-28.

3. Галаган, І. Передові освітні технології світу / І. Галаган // Відкритий урок. – 2013. – №2. – С. 28-31.

4. Давидюк, О. М. Інноваційні технології в освітньому процесі / О. М. Давидюк, Т. І. Дегтярьова // Пед. майстерня. – 2013. – № 2. – С. 2-8.

5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. / І.М.Дичківська// К.: Академвидав, 3-тє видання, виправлене, 2015 — 304 стор.

6. Завалевський, Ю. Підготовка педагогів до впровадження сучасних технологій навчання та виховання / Ю. Завалевський // Вища шк. – №2013. – №2. – С. 7-21.

7. Зайченко І. Педагогіка: навч. посібник. – Чернігів, 2003. – 528 с.

8. Карпенчук С. Педагогічна технологія: антропологічний підхід /С.Карпенчук //Рідна школа. – 2001. – № 1.– С. 20 – 21.

9. Косяк, Н. Інтерактивне навчання як інноваційне педагогічне явище / Н. Косяк // Відкритий урок. – 2013. – №7–8. – С. 34-40

10. Кушнір, В. А. Структура навчальної ситуації з позиції діяльності та інноваційність навчання / В. А. Кушнір // Шлях освіти. – 2012. – № 4.– С. 7-14

11. Кремень, В. Інноваційність і освіта / В. Кремень // Рідна шк. – 2012. – №4–5. – С. 7-12

12. Лігум, Ю. С. Якість освіти і новітні технології навчання в контексті інтеграції в європейський освітній простір / Ю. С. Лігум // Педагогіка і психологія. – 2011. – №2. – С. 22-28.

13. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 232с

14. Нісімчук А. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник /А.Нісімчук, О.Падалка, О.Шпак. – К., 2000. – С. 9 – 15.

15. Основи сучасного виховання [Текст] навчальний посібник / Гриньова М.В., Коберник О.М., Малаканова Л.В, Сорокіна Г.Ю.; ПНПУ імені В.Г.Короленка. – Полтава : ПП «Астрая», 2015. – 345 с.

16. Педагогічні технології: теорія та практика /За ред. М.В.Гриньової). –Полтава, 2012. – 232 с.

17. Стрельніков В. Ю.Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельніков, І. Г. Брітченко. –Полтава : ПУЕТ, 2013. – 309 с.

18. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т. І. Туркот. - К.:Кондор, 2011. - 628 с.

19. Чепіль М. Педагогічні технології: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2012 — 224 с.

Додаткова:

1. Бєлий В. Роль і місце технології в освітянській політиці. Погляд практика з глибини /В.Бєлий // Директор школи. – 2004. – № 18. – С. 7 – 9.

2. Гламаздіна, І. Упровадження інтерактивних технологій та педагогічних технологій / І. Гламаздіна // Шк. світ. – 2013. – №6. – С. 15-16.

3. Коваль Л.Є. Основи педагогічної психології : Навчально-методичний посібник. - Біла Церква: БІНПО, 2015. – 136 с

4. Кузь, В. Г. Нова освітня парадигма – нові освітні технології / В. Г. Кузь // Пед. і психолог. – 2011. – № 2. – С. 28-36.

5. Кушнір, В. Інноваційність освіти як дидактичний принцип / В. Кушнір // Рідна шк. – 2012. – № 6. – С. 3-8

6. Лопушанська, Г. Метод проектів у контексті сучасної освіти / Г. Лопушанська // Директор шк. – 2010. – №18. – С.1-6

7. Мадзігон, В. Засоби навчання нового покоління для закладів освіти / В. Мадзігон, В. Волинський // Пед. газета. – 2010. –№ 1. – С. 4-5.

8. Манако, А. ІКТ, інновації та підтримка масового безперервного навчання / А. Манако // Інформатика. – 2012. – №4. – С. 58-65.

9. Мединська, В. Використання інноваційних методик у навчанні й вихованні дітей / В. Мединська, С. Гризанюк // Сучасна шк. України. – 2012 – №12. – С. 23-26.

10. Самойленко, О. М. Впровадження технології мобільного навчання в педагогічний процес / О. М. Самойленко, І. В.

11. Бацуровська, Я. О. Іващенко та [ін.] // Пед. майстерня. – 2013. – № 3.– С. 15-18

12. Сироїжко, О. Технології розвитку критичного мислення / О.Сироїжко // Відкритий урок. – 2013. – №1. – С. 41-43

13. Суліма, Є. Інноваційні виклики сучасності й динаміка модернізації національної освіти / Є. Суліма // Вища шк. – 2013. – №7. – С. 7-12.

14. Сухомовський, О. Інноваційна культура закладу / О. Сухомовський //Директор шк. – 2013. – № 23. – С. 11-22.

15. Торба Ю.І. Сучасні дидактичні технології в роботі педагога ПТНЗ : Навчально-методичний посібник. - Біла Церква: БІНПО, 2015. – 147с

16. Харагірло В.Є. Інноваційна діяльність педагогів професійних навчальних закладів : Навчально-методичний посібник. – Біла Церква:БІНПО, 2015. – 142 с.

17. Харагірло В.Є. Психолого- педагогічні аспекти корекційної роботи з підлітками девіантної поведінки:Навчально-методичний посібник. – Біла Церква:БІНПО, 2017. – 193 с.

18. Харагірло В.Є. Превентивне виховання учнів ПНЗ в контексті сучасної іноватики: Навчально-методичний посібник до модулю «Виховна діяльність педагогічних працівників ПНЗ». – м. Біла Церква –: БІНПО, 2016. – 93 с.

19. Химинець, В. В. Інноваційно–гуманістичне спрямування сучасної освіти / В. В. Химинець // Пед. і психолог. – 2010. – № 4. – С.15-25

20. Ярмошук І.В. Гуманізація освіти та основні її напрямки у вищій школі / І.В. Ярмошук // Теорія та методика фізичного виховання – 2009. № 4. – с. 144-148